

Будова і функції репродуктивної системи людини.

Мета: ознайомити учнів з чоловічою та жіночою статевими системами людини; сформуванати знання про репродуктивну функцію; дати основні поняття теми; розвивати вміння порівнювати основні процеси життєдіяльності організму людини та робити відповідні висновки і узагальнення; виховувати бережливе ставлення до свого організму та оточуючих людей; здійснювати статеве та моральне виховання.

Обладнання: таблиці, мультимедійна презентація, підручник

Базові поняття і терміни: яєчка, яєчники, простата, сім'яна протока, матка, піхва, зовнішні статеві органи, статеві шляхи, губчасті тіла, мошонка, верхня плоть, клітор, дівоча пліва, тестостерон, статевий член, маткові труби.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Репродуктивна система - це сукупність органів, які забезпечують здійснення функції розмноження

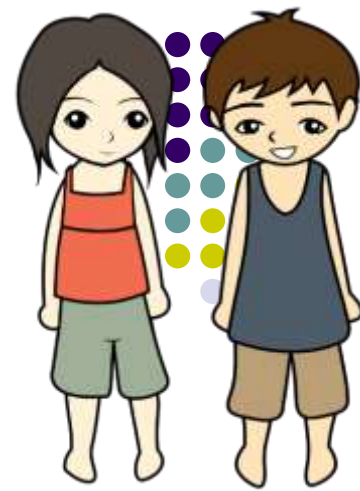
Для людини характерно:

- **роздільностатевість** - це явище, при якому чоловічі статеві органи формуються в одному організмі (чоловічому), а жіночі - в іншому;
- **статевий диморфізм** - це анатомічні відмінності між чоловічою та жіночою статями

Акселерація -
це раннє статеве
дозрівання

Дитячі лікарі-гінекологи визначають період статевого дозрівання від 8 до 17 років.

- препубертатний період (7 - 9 років) — період підготовки організму і психіки до наступних змін;
- пубертатний (перехідний вік) — період, коли відбуваються основні зміни в організмі. Цей період поділяється на:
  - Першу фаза (10-13 років),
  - Другу фазу (14-17 років)
- постпубертатний — період, коли організм досягає повної фізіологічної зрілості: завершується фізіологічне та психологічне формування особистості

9-16 років

11-18 років

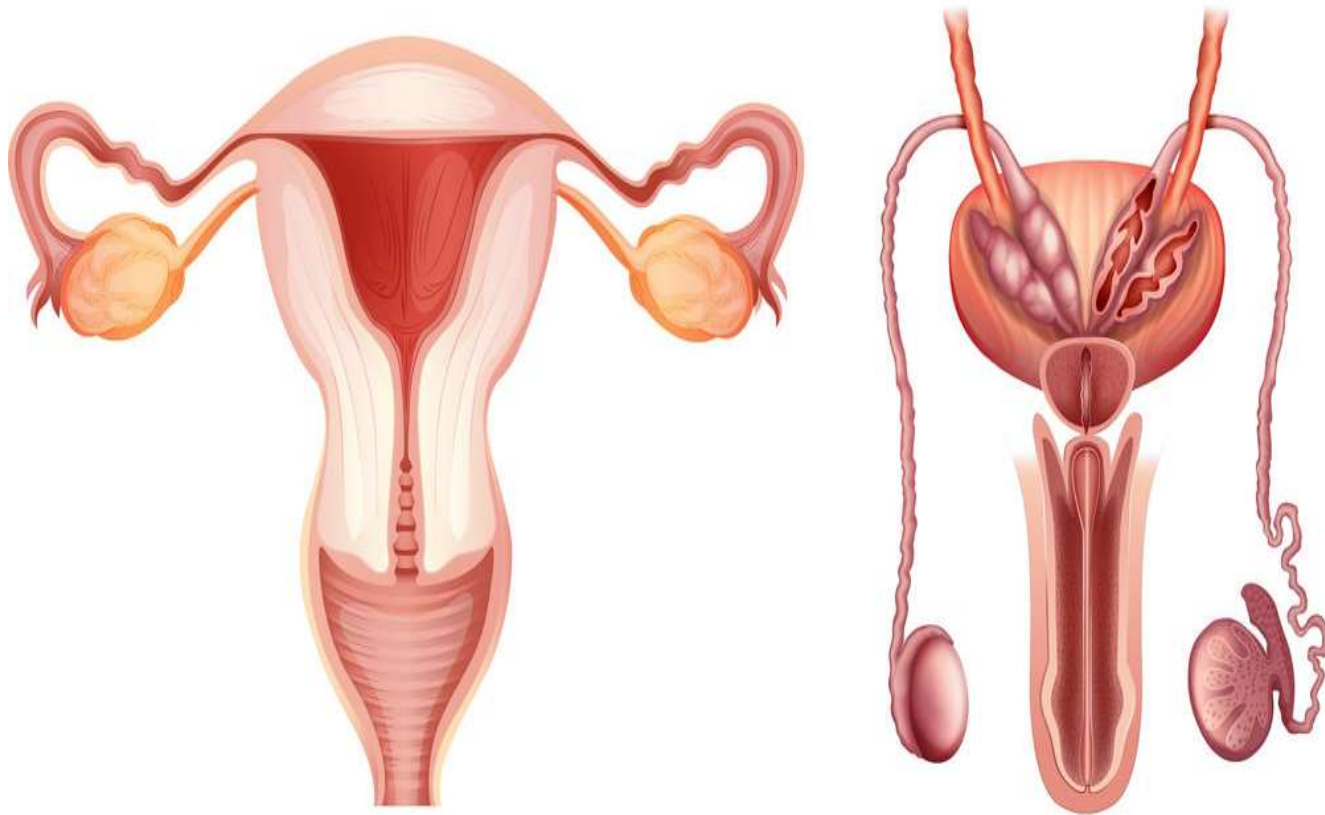
Гормони гіпофіза

стимулюють ріст гонад

починають вироблятися статеві гормони

формуються вторинні статеві ознаки

Репродуктивна система – це система органів , спрямована на утворення потомства та забезпечення процесу розмноження

Стать і статеві ознаки.

Стать- сукупність ознак, які забезпечують статеве розмноження і розрізняють чоловічі і жіночі особини одного виду.

Особини різної статі відрізняються між собою за первинними і вторинними статевими ознаками.

Первинні ознаки- це відмінні особливості в будові статевих органів і статевих залоз.

Вторинні ознаки- це відмінності анатомо-морфологічних особливостей організму, які грають велику роль в розвитку і фізіологічних процесах у особин різної статі.

Вторинні статеві ознаки, сукупність особливостей, що відрізняють одну стать від іншої (за винятком статевих залоз, що є первинними статевими ознаками)

- **Жінок**

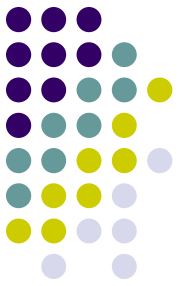
- Розвиток молочних залоз
- Лобкове овоłosіння за жіночим типом, овоłosіння промежини, пахові складки, пахове волосся
- Овоłosіння на руках та ногах
- Менструація
- Широкий таз, вузькі плечі
- Вищий відсоток вмісту жиру в організмі

- **Чоловіків**

- Овоłosіння : лобок, пахові западини, анус, живіт, груди, борода, вуса
- Будова тіла: вузькі стегна, широкі плечі.
- Невеликий відсоток жиру в організмі
- Більш сильно виражений кадик
- Облісіння

Жіноча статева система

внутрішні статеві органи:

- яєчники
- маткові (фалопієві) труби
- матка
- піхва

зовнішні статеві органи:

- дві пари статевих губ
- клітор

Внутрішні статеві органи жінки:
1 – яєчники; 2 – маткова труба; 3 – матка;
4 – шийка матки; 5 – піхва

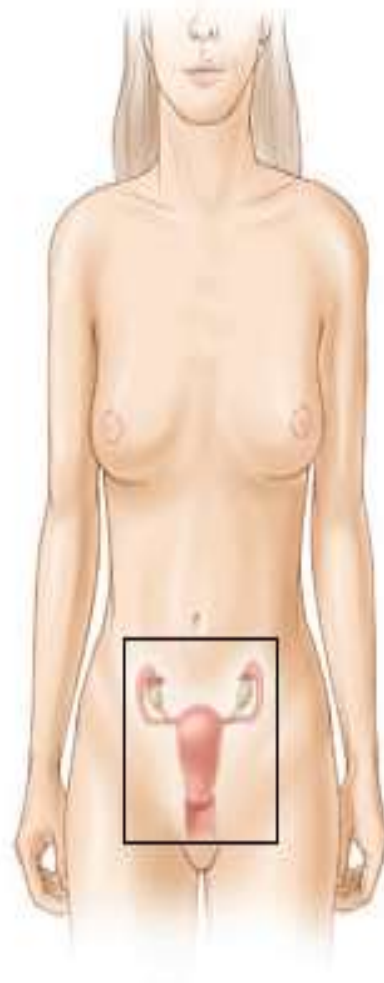
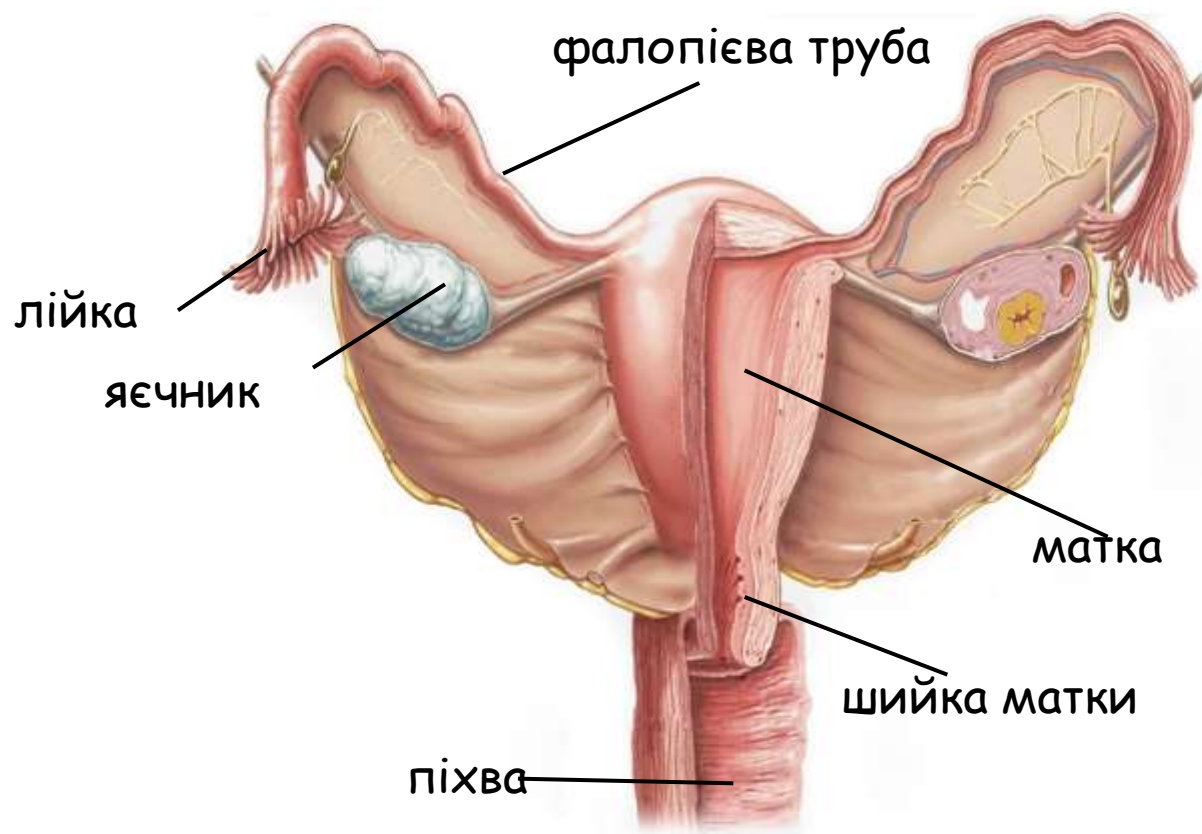
Внутрішні органи жіночої статевної системи

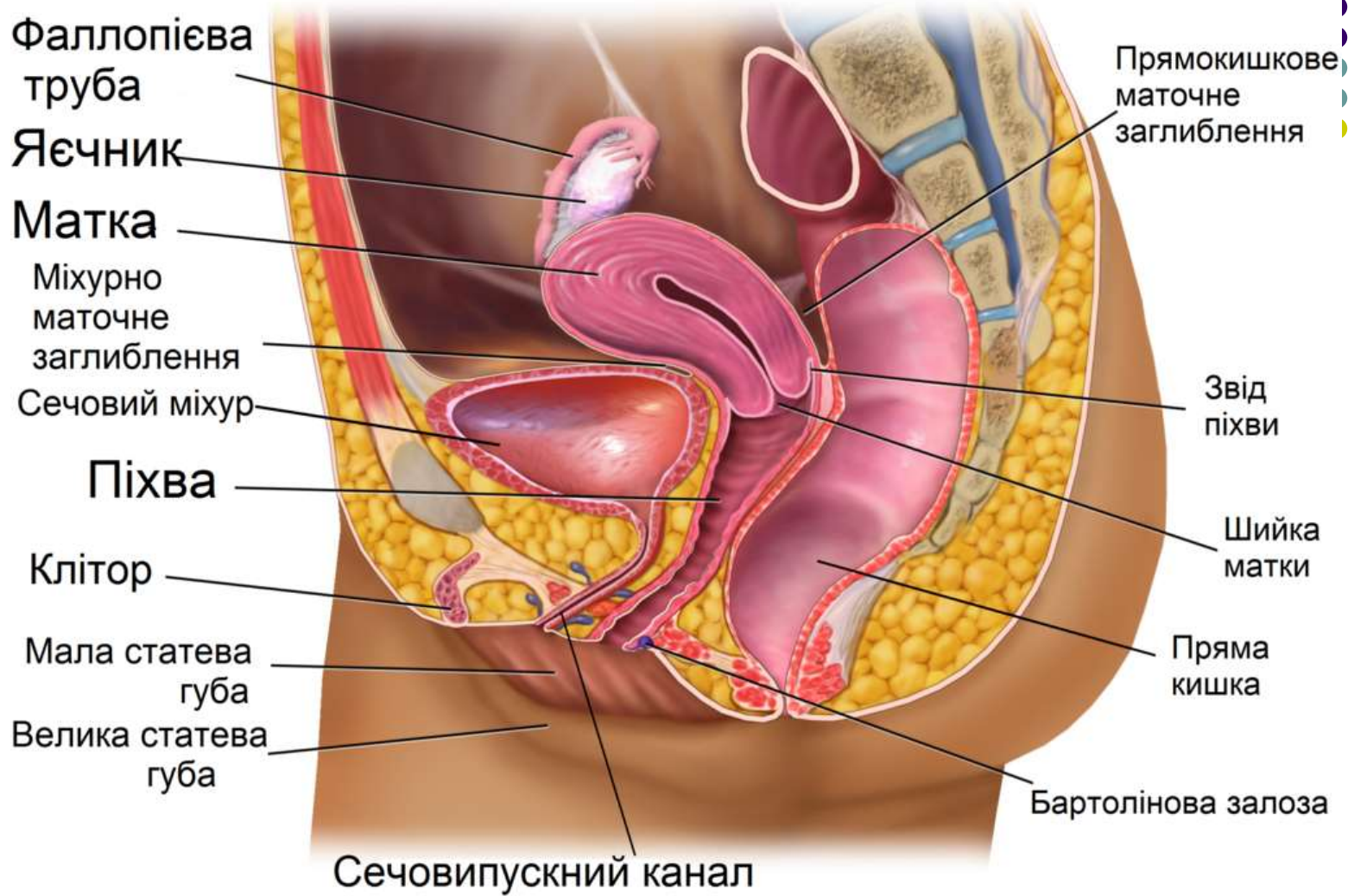

Орган	Особливості будови	Функція
<u>Яєчник</u> 3х2х1см 7 грам	-парні овальні органи -розташовані біля лійкоподібних кінців маткових труб	-розвиток яйцеклітини , утворюються естрогени і прогестерон (статеві гормони)
<u>Маткова</u> <u>труба</u> ≡ <u>Фалопієва</u> 10см	<i>парні органи, що зв'язують яєчники з порожниною матки</i>	<i>- живлення і переміщення яйцеклітини до матки</i>
<u>Матка</u> 9 х 4,5 х 3см	<i>порожнистий непарний м'язовий орган</i>	<i>- розвивається зародок і плід</i>

Жіноча статева система

Яєчники - парні статеві залози, що продукують яйцеклітини і статеві гормони (естроген і прогестерон)

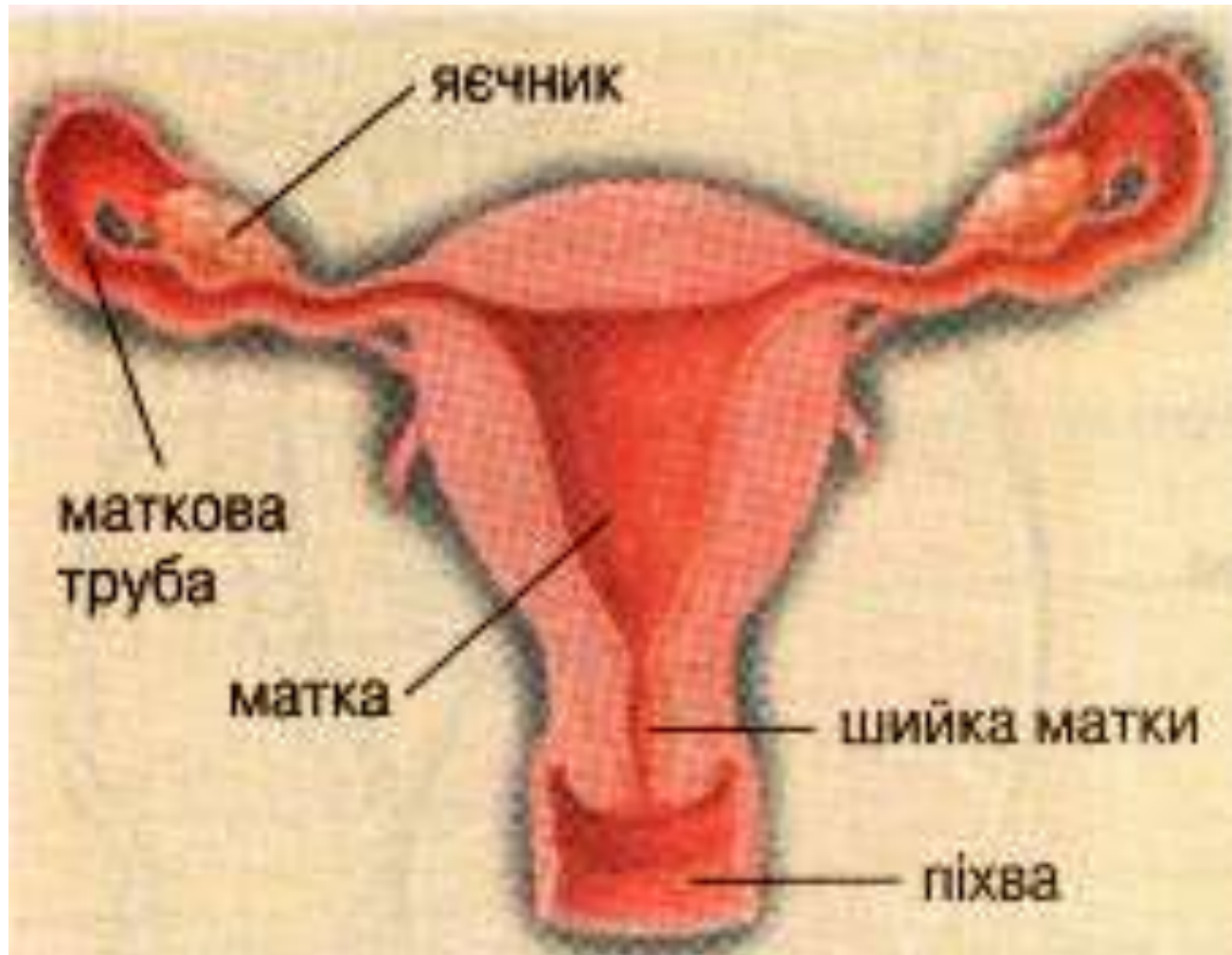

Жіночі тазові органи

Жіноча репродуктивна система

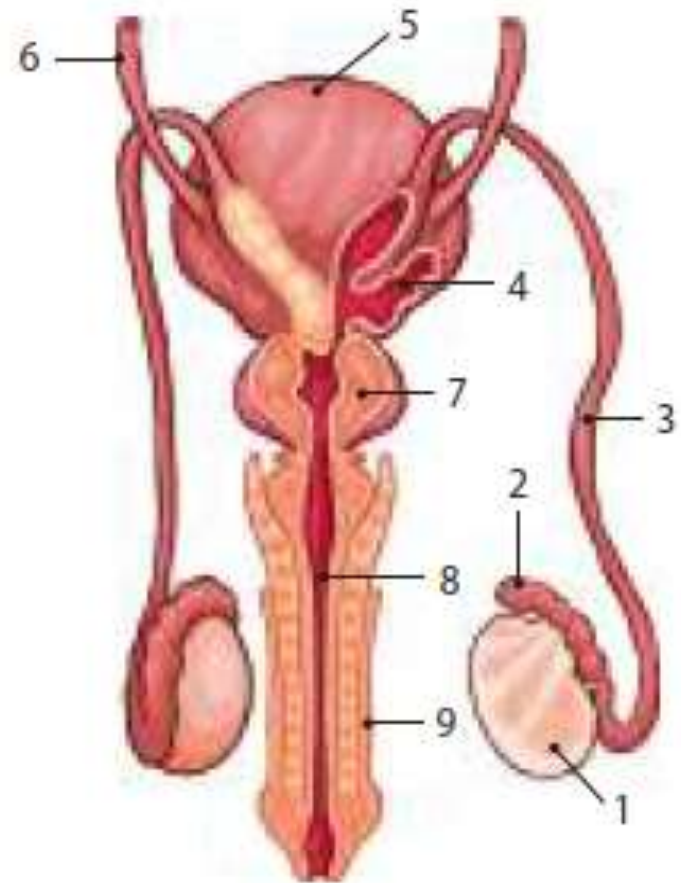
Чоловіча статева система

внутрішні статеві органи:

- яєчка
- придатки яєчок
- сім'явиносні протоки
- придаткові статеві залози

зовнішні статеві органи:

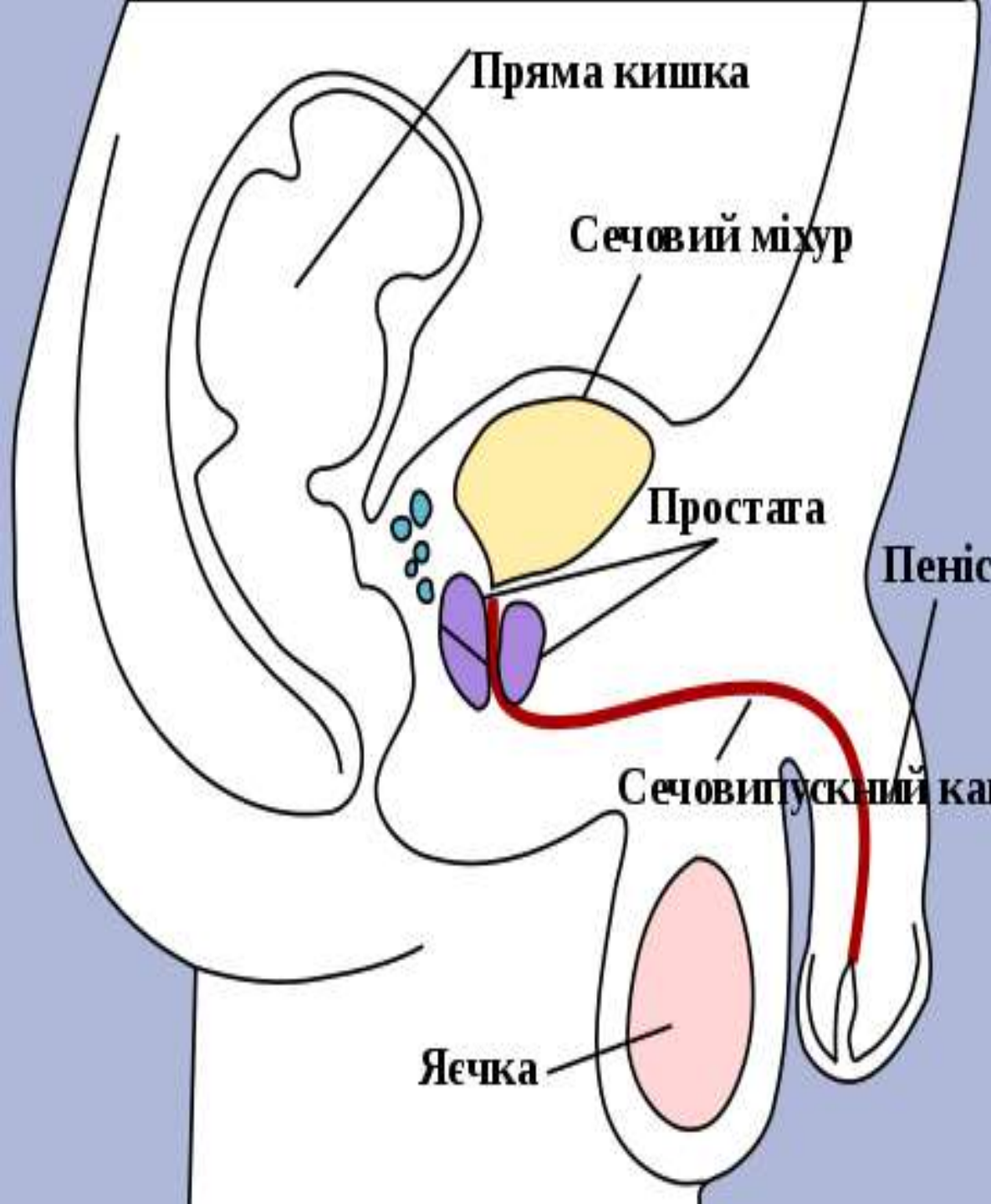
- мошонка
- статевий член (пеніс)

Репродуктивна система чоловіка: 1 – яєчко; 2 – придаток яєчка; 3 – сім'явиносна протока; 4 – сім'яний міхурець; 5 – сечовий міхур; 6 – сечовід; 7 – передміхурова залоза; 8 – сім'явипорскувальна протока; 9 – статевий член

Чоловіча репродуктивна система

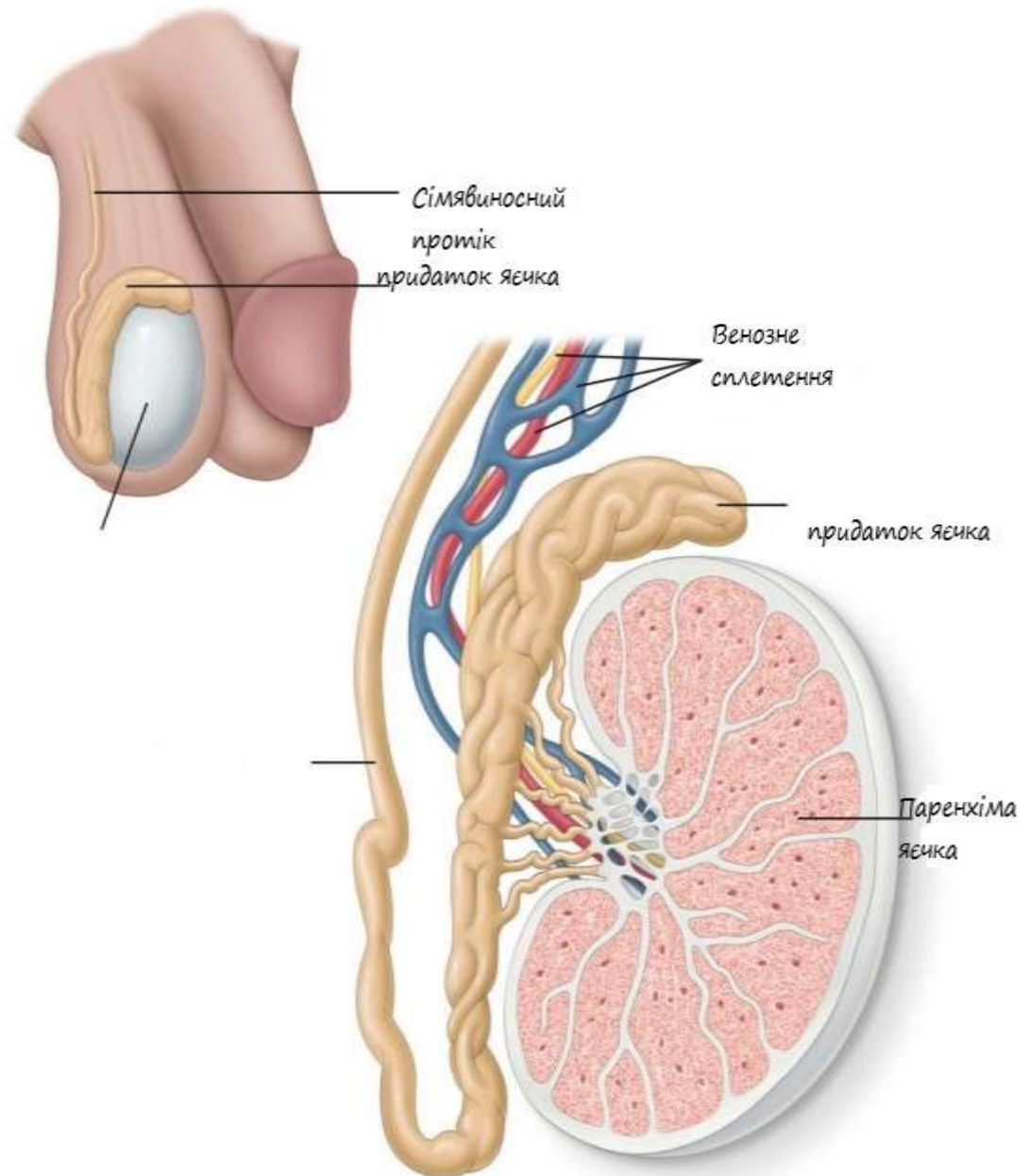
Внутрішні органи чоловічої статеві системи

Орган	Особливості будов	Функція
<u>Яєчко</u> (3,8х2,5см, 13,5-25 гр) з <u>придатками</u> (5-6см довжина, 1-1,5см ширина, 0,8см товщина)	Парні статеві залози, -містяться в мошонці; -складаються із сім'яних канальців та проміжних клітин. - Придаток проходить по задній частині кожного яєчка	Утворення сперматозоонів та гормонів (тестостерон). Дозрівання сперматозоонів (у придатках упродовж 2 тижнів)
Сім'яні міхурці	Парні залози між дном сечового міхура і прямою кишкою, на задній поверхні простати з боків від неї	Виробляють секрет, який входить до складу сперми (забезпечує поживними речовинами і рухливість сперматозоонів)
Передміхурова залоза (простата) 2,5-4,2 см довжина 2-3 см ширина	Залоза навколо початкової частини сечівника, розташована під сечовим міхуром	Виробляє слиз, який захищає сечівник від подразнення сечею

- Яєчки на 5 градусів холодніші, ніж тіло людини.
- Одне яєчко нижче за друге
- Яєчка в середньому виробляють до 200 000 сперматозоїдів за хвилину

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ) – це інфекції, які поширюються, головним чином, в результаті сексуальних контактів від людини до людини. Існує більше 30 різних бактерій, вірусів і паразитів, які передаються статевим шляхом.

Видужання не настає само по собі: без лікування людина не може позбутися такої хвороби і хворіє на неї все життя.

Частина з цих хвороб призводять при тривалому перебігу до безпліддя та можливості передачі від матері до дитини.

Загальні ознаки ІПСШ:

- висипки, виразки, пухирці, бородавки навколо статевих органів;
- свербіння і печія статевих органів;
- часте сечовипускання, що іноді супроводжується болем і печією;
- болі внизу живота (у жінок);
- незвичні виділення зі статевих органів;
- неприємний запах виділень;
- підвищення температури тіла;
- набрякання лімфовузлів.

При всіх ІПСШ важливо звернутися до лікаря в перші дні після появи симптомів захворювання. Вчасно призначене лікування сприяє одужанню. Якщо цей час упущений або займаються самолікуванням, захворювання переходить у хронічну стадію. Дуже важливе одночасне лікування обох партнерів, щоб уникнути повторного зараження.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Читати п 59, вчити поняття,
переглянути відео

<https://www.youtube.com/watch?v=MJOrh6Z6WLg>